GAZETA KRAKOWSKA

Nro 44.

Z KRAKOWA DNIA 2 CZERWCA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 24 Maia.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO &c. &c. &c.
XIĄŻĘ NAMIESTNIK KRÓLEWSKI
w Radzie Stanu.

Zważywszy dogodności targów głównych na wełnę doświadczeniem innych kraiów stwierdzone, maiąc oraz wzgląd na odległość znaczną kraiu tego od mieysc, gdzie dotąd znakomitsze targi tego rodzaiu zwykły się odbywać.

Na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, postanowiliśmy i stanowiemy:

Art: 1. W stolicy tuteyszey ma bydź zaprowadzony targ główny na wełnę. — Targ ten odbywa się raz do roku, poczynaiąc w dzień S. Jana, a trwa po nim dni dziesięć.

Art: 2. Na wełnę przywiezioną ma bydź opatrzony skład bezpieczeństwa w Marywilu.

Art: 3. W zabudowaniach Marywilu ma bydź urządzona waga wełny.

Art: 4. Szczegółowe urządzenia względem składu i wagi wyda Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Art: 5. Dla wełny zagraniczney przywiezioney na targ główny do Warszawy, wolny transit za granicę iest zabezpieczony.

Uskutecznienie tego postanowienia Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney d. 14 Maia 1822 r.

(podpisano) *Zaionczek.*
Minister Spraw Wewn: i Policyi
(podpisano) T. *Mostowski.*
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podp:) *Kossecki.*
Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podp:) *Kossecki.*
Za Zgodność:
Sekretarz Jeneralny Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi
(podpisano) *Aug: Karski.*

Dyrekcyia Mennicy Królestwa Polskiego

Podaie do powszechney wiadomości, iż dostrzeżone zostały w cyrkulacyi fałszywe pieniądze:

1. Rubel pod r. 1810 mogący bydź przez to rozpoznany, iż korony z obu stron są nie wydatne, iak gdyby zalane, równie iako i niektóre litery, a szcze-

gólniey liczby rok wyżey wyrażony oznaczaiące. Przez posrebrzenie kolor żółty przebiia się, a napis na okręgu iest wcale niewyraźny. Ma dźwięk odmienny, i iest lżeyszy od dobrych.

2. Talar Pruski z popiersiem Fryderyka II. pod r. 1784, z literą A., w środku tey liczby: widoczne z obu stron dziurki na powierzchni, niewydatność popiersia Monarchy, orła Pruskiego, i rozmaitey broni, wykazuią, iż pieniądz ten nie był pod machiną wybity, lecz odlany został: kolor iego iest niewłaściwy srebru, iest lżeyszy od dobrych talarów, i dźwięk ma odmienny; w wielu mieyscach, szczególniey między literami, spostrzegać można czarność, przez którą chciano udać, iż pieniądz ten był przypadkowo w ogniu, i dla tego powierzchnia iego odmianie podpadła.

3. Talar Pruski z popiersiem teraźnieyszego Monarchy Fryderyka Wilhelma III. pod r. 1818 z literą A. poniżey środka tey liczby; dość łatwo rozpoznany bydź może, gdyż głowa, włosy i mundur, tudzież herb Państwa nie maią tey wydatności i zaokrąglenia w swych częściach, iakie na dobrych pieniądzach spostrzegać można; litery niektóre są iak gdyby zalane, przez posrebrzenie kolor nieco żółtawy przebiia się, a napis na okręgu iest bardzo niezgrabny i niewyraźny.

4. Dwuzłotówka Polska pod r. 1819 z cyny odlana, i bez żadnego posrebrzenia, łatwo więc po samym kolorze metalu może bydź rozpoznaną, a z tego względu żadnego więcey opisania nie wymagaiąca.

Wzywa się wszelkie władze Policyyne i Skarbowe do dawania baczności na kurs wyżey wyrażonych fałszywych pieniędzy, dla ukarania przestępców i ochronienia tak Skarbu Publicznego, iako i prywatnych osób od szkody.

Działo się w Warszawie d. 23 Mca Maia 1821 roku.

Dyrektor, Kontroler Jlny,
Bieńkowski. *Karol Hoffmann.*

Z Lublina d. 15 Maia.

Na posiedzeniu publicznem Towarzystwa Przyiacioł Nauk Lubelskiego dnia 12 b. m. po zdaniu sprawy przez J. W. Prezesa Owidzkiego z całorocznych czynności Towarzystwa, odczytaną została mowa Kollegi X. Bukowskiego, na pochwałę ś. p. X. Zabłockiego, byłego Sekretarza Kommissyi Edukacyyney, Członka Towarzystwa Lubelskiego. Następnie Członek Kazimierz Puchała odczytał wyiątki swoiego tłumaczenia autora Delille o ogrodach. — Zakończył zas Professor Witkowski mową na pochwałę ś. p. Stanisława Potockiego.

Z Paryża d. 15 Maia.

Z rozporządzenia Królewskiego Baron Louis, dawniey Minister skarbu, został z listy Ministrów stanu wymazany, z powodu zaszłych zdarzeń d. 10 b. m. w 8mem obiorczem kollegium. Rzeczony Baron znayduiąc się iako obieracz w tem kollegium, przestąpił z kilku innemi kratę, która przedziela zgromadzenie od biora, dla przypatrywania się rachowaniu kartek obiorczych.

Naynowszy dziennik praw zawiera rozporządzenie, iż pensyionowani kawalerowie Maltańscy nie potrzebuią teraz składać dowodów o bawieniu w kraiu, dla odbierania swoich pensyy; i cofnienie rozporządzenia z d. 31 Marca 1820, przez które marszałkowie polni i posady dowódców szkół artyleryi w la Fere, Au-

zonne, Valence i Renn zniesione zostały.

Hr. Forbin otrzymał od swoiego przyiaciela Kontraad: Halgan list, pisany z lazaretu w Tulonie. Admirał ten opuścił przed 28 dniami Ateny. Konsul Francuzki Fauvel żyie tam w pośród woyny domowey zarowno od Turków i Greków poważany. Ostatni oblegali i bombardowali Akropolis, i Parthenon iest zapewne dotąd zburzone. Kontraad. Halgan udało się spalącego się szpitala Franciszkanów uratować kilka płaskorzeźb, które zdobiły latarnią Demostenesa, i część wybornych tych pomników do Francyi przywieść.

Od trzech tygodni nie dochodzą tu wszystkie Belgiyskie gazety, na co żali się bardzo dziennik Goniec Francuzki.

Przybył tu były Hiszpański Poseł przy Dworze Petersburgskim, P. Salmon.

Okropna burza d. 8 b. m. poczyniła w 35 gminach departamentu Jonny niewyrachowane szkody. Ulewa, grad i wicher zniszczyły doszczętu w tych gminach wino, żyto i siano.

Azyiatyckie towarzystwo, maiące za cel rozszerzenie wschodniey litteratury i ięzyka, obrało honorowem swoim prezesem Xcia Orleanu, i na początku Czerwca odbędzie drugie publiczne posiedzenie.

Prokurator Królewski w Chateauroux zabrać kazał u tamteyszego Drukarza i zapieczętować dzieło Bonnina: *les Etudes legislatives, suivies de l'ordre et de la cultures des connaissances humaines.*

Hr. Montloisier oświadcza w nowem swoim dziele o Monarchii Francuzkiey: Niechcemy rządu myślącego po mieysku (*gouvernement bourgeois*); prawdziwą artystokracyią stanowi szlachta, która pomnąc na wielkie czyny przodków swoich i doznaną niesłuszność, czuie się bydź samowładną, nietrudni się handlem i rzemiosłami, iako szpecącemi czystość szlachty. „

P. Barginet wydał historyią iednego Mandaryna, powiernika Cesarza Tien-Kia, rzekomo z Chińskiego ięzyka. On i Drukarz Nadau będą do sądu pociągnionemi, ponieważ ta xiążka podżega nienawiść przeciw rządowi, wyszydza Xiążęta krwi Królewskiey i prawa, mocą których nadana została konstytucyia, i podnieca do buntu.

W Lionie z powodu obrania Ministrowskiego stronnika P. Delphin deputowanym, zaszło tak wielkie zaburzenie, iż musiano użyć siły woyskowey i 17 osób uwięziono, pomiędzy któremi znayduie się 10 młodych kupców.

Konsul nasz w Patras znayduie się teraz w Zante, wraz z kilku członkami rodziny Rossyyskiego Majora Sava, które wyrwał z pod wściekłości Turków; iak n. p. 110letnią matkę Majora, którey miano iuż głowę uciąć i 11toletnią siostrzenicę, którey oyciec zamordowany został, a matka z czworgiem dzieci siedzi w więzieniu w Patras. Xiężna Orłów przysłała tem nieszczęśliwem wsparcie.

Z Londynu d. 11 Maia.

Wczoray Hr. Darnley wniosł w wyższey izbie Parlamentu, aby z powodu panuiącego w połudn̄iowey Irlandyi głodu została izbie złożona korrespondencyia między rządem i Lordem Namiestnikiem, na co izba zezwoliła. Zgoła iednozgodne w całey izbie zachodziło ubolewanie nad smutnym tym stanem pobratyńskiego kraiu, z tą iedynie różnicą, że oppozycyia

użyła tey sposobności do naganiania Ministrów, a zwłaszcza Hr. Grey. — Gazeta Goniec wyszydzaiąc z tego powodu oppozycyią, wyraża: Ministrowie zasługuią prawdziwie na naganę, że tak niedokładnemi są wzgadywaniu powietrza i nieprzewidzieli, iż nastąpi mokre lato i zniszcz urodzay ziemniaków, że te staną się rzadkiemi, a ubodzy mieszkańcy wystawionemi na głód zostaną. Wszystko to podług logiki swoich przeciwników powinni byli przewidzieć. — Z tego szyderstwa widać, że i Gazeta Goniec nie trzyma się ściśle logiki; gdyż oppozycyia nastaie tylko przeciw uciążliwem podatkom i nędzy w ogóle, którey zaradzić należy, ale nie przeciw cząstkowemu i nieprzewidzianemu nieszczęściu. — W pośrod atoli tey walki pomiędzy stronnictwami szlachetne dusze czynią składki dla nieszczęśliwych Irlandczyków. Tu w Londynie w kilku dniach podpisano do 25,000 Fs. W Bath kilka set Fs. W Brighton, Liwerpoolu, Chester, i t. d. zbierane są nawet przez Damy składki. Z Plimut posłano znaczną ilość ziemniaków i owsa do południowey Irlandyi.

W izbie niższey przy drugiem odczytaniu bilu Caninga względem przypuszczenia Rzymsko Katolickich Parów do izby wyższey, wszczęły się niektakie spory. P. Peel mówił przeciw bilowi i twierdził, iż gdy przyięty zostanie, Katolicy za daleko posuną swoie żądania. Nakoniec, że cząstkowe przypuszczenie 6 do 8 Parów iest krzywdą dla reszty Katolików. — P. Brougham bronił Katolików przeciw obwinieniom P. Peel i dowodził, że przysięga iako Chrześcian iest dostateczném z ich strony zaręczeniem. — Margr. Londonderry oświadczył się za bilem, mówiąc: Teraźnieysza chwila iest do tego naypomyślnieyszą, ponieważ niesprzeciwia się iuż temu środkowi surowa sumienność stałego Monarchy (zmarłego Króla Jerzego III.) Żaden oświecony Katolik nie sprzeciwi się wykonaniu przysięgi przez którą Król uznany iest głową spraw kościelnych. Resztą nie idzie tu o przypuszczenie Katolików do niższey izby. — P. Canning: Wszakże podług przyiętego przez izbę bilu Katolik może posiadać naywyższy urząd w woysku lądowem i morskiem, iakże możemy wyłączać Parów od prawa, którego niesłusznie w burzliwych czasach, które iuż minęły, pozbawionemi zostali? Idzie tu tylko o usunięcie bezprawia. Daley Hanower mieć może katolickich Ministrów i radców, a zacóż i Anglia nie? Istotnie prezesem kamery Hanowerskiey iest teraz Katolik; a Anglia, ten kray, w którym każdy niewolnik, gdy stanie na iego ziemi iest wolnym, maż wkładać z czczey obawy kaydany niecierpienia na Katolików? Utrzymanie systematu wyłączenia iest poniżeniem w oczach oświeconego świata, iest nieludzkością i samowolnym czynem względem wolnych ludzi, którzyby nas wiecznie przeklinali. (Powszechne oklaski.) — Bil Canninga został zatem większością 12 głosów powtórnie odczytany. Lecz chociaż przez niższą izby przyięty zostanie, znaleść ieszcze może w wyższey trudności.

Wczoray w kancelaryi spraw zagranicznych odbyła się gabinetowa rada, na którey znaydowali się wszyscy Ministrowie i trwała do godziny w pół do piątey z południa.

Dziś oczekiwanemi tu są Xięztwo Duńscy, na których pomieszczenie u-

rządzony iest Warwikhouse.

Wczorayszc wieczorne pismo bawi znowu czytelników swoich często powtarzaną wieścią, że Lord Liwerpool złoży swóy urząd, a P. Canning nie uda się do wschodnich Indyy.

W Staffordsihire zbuntowali się kopiący węgle, ale woysko przymusiło ich do posłuszeństwa.

Podług Gazety Times w miesiącu Czerwcu odbędzie się w Florencyi kongres, na którym zagodzone bydź maią spory między Rossyią i Turcyią.

Lord Liwerpool i. Margr: Londonderry (Ministrowie) mieli wczoray u Króla posłuchanie.

Towarzystwo Afrykańskie miało wczoray swoie zgromadzenie, na którem rzecz była, iż ciągle prowadzony ieszcze iest obrzydły handel niewolnikami.

Srebrny serwis, który przyiaciele Ławnikowi Wood darowali, składa się z 44 sztuk i waży 1400 uncyy. Na każdey wyryty iest herb iego, a dwóch wielkich następuiący napis: "Dla Mat: Wood, ławnika Londyńskiego i reprezentanta tego miasta w Angielskim Parlamencie. Serwis ten oddany mu został od iego współziomków w r. 1822 na dowód ich szacunku i podziwienia za mężne, wytrwałe i nie interessowne wstawianie się za sprawą Karoliny Amalii i Elżbiety, małżonki Króla Jerzego IV, którą na brzegi Angielskie wysadził, i gdy drzwi pałacu przed nią zamknięto, w domu swoim dał iey schronienie, &c. „

— D. 14. —

Jedno z pism Ministrowskich wyraża: P. Williams, sekretarz Kolumbiyskiego Posła, P. Zea, odiechał ztąd wczoray w wieczór do Paryża. Wnoszą więc z tego, że układy Kolumbiyskiego Posła z naszem rządem dobrze poszły. „

W wyszłem tu niedawno pisemku podana iest rozległość ziemi i liczba mieszkańców nowych kraiów w południowey Ameryce, iak następuie: 1) Rzplta Kolumbiyska 158,000 mil kwadratowych i 3 mill: mieszkańców; 2) Cesarstwo Mexykańskie 145,000 mil kwadratowych i 6 do 7 mill: mieszkańców; 3) Rzplta Peru 31,000 mil kwadratowych i 1 mill: 300,000 mieszkańców; 4) Rzplta Chili 35,000 mil kwadratowych i 900,000 mieszkańców; 5) Rzplta Buenos-Ayres 144,000 mil kwadratowych i 1 mill: 200,000 mieszkańców.

Nieiaki Kent wynalazł w Anglii wodny Velocipede, za pomocą którego twierdzi, iż tak bezpiecznie potrafi po wodzie chodzić iak po ziemi i za 1000 gwinęów ofiaruie się odbyć w swey machinie podróż z Dowru do Kale.

Listy z wyspy S. Tomasza pod d. 29 Marca donoszą, iż Prezydent Boyer na wiadomość o pokazaniu się eskadry Francuzkiey w zatoce Samana przytrzymać kazał wszystkie obce okręty, ażeby żadney Francuzkiey własności nie wywieziono. Wyprawił także okręt do Martyniki, dla zapytania się o przyczynę tey wyprawy i oświadczenia, że w przypadku niezaspakaiaiącey odpowiedzi wszystka Francuzka własność na Hayti skonfiskowaną zostanie.

Z Montevideo piszą pod d. 12 Lutego, iż tamteysze Portugalskie władze nałożyły wielką kontrybucyią na mieszkańców, zkąd wnoszą, że woyska Portugalskie w krótce tę prowincyią Hiszpańską opuszczą.

Z Nowegojorku d. 15 Kwietnia.

Słychać, iż Gubernator nasz ode-

brał z Wasingtonu rozkaz uzbroienia spieszno dwóch fregat i zaopatrzenia w żywność dla pewney liczby woyska. O przeznaczeniu tey wyprawy nic daley nie oznaymiono, ale domyślaią się, że vda się do osadzenia wyspy Melos na Archipelagu i wspierania Greków wodą i lądem. Mniemanie takowe utwierdza naywięcey w publiczności to, że z wysłanych dawniey przez Prezydenta dwóch Deputowanych do kongressu Greckiego w Argos, ieden niedawno powrócił. Z resztą rząd nasz niema potrzeby wzdrygać się podobnego kroku, ponieważ nie wiążą go żadne traktaty z Portą i nawet nie iest przez nią uznany. (Z Gazety Bremeńskiey.)

Z Madrytu d. 7 Maia.

Na mieysce Admirała Valdes obrany został prezesem Stanów na nowy miesiąc Jenerał Alava. Wybór ten uważaią iako zwycięztwo umiarkowanych członków.

Z ogólney summy listy cywilney 45 mill. 212,000 realów na budżecie położoney, rachowanych iest: na listę cywilną dla Króla 40 mill. a na szpilki dla Królowey 640,000; dla Jnfanta Karola 1 mill. 650,000 a na szpilki dla iego małżonki 600,000; dla Jnfanta Franciszka 1 mill. 650,000, a na szpilki dla iego małżonki 600,000; dla syna Xiężny Łukieskiey 720,000 realów. —— Dyplomatyczne nasze ciało składać się na przyszłość będzie z 13 Posłów, 16 sekretarzów poselstwa, 10 Konsulów jeneralnych, 16 Konsulów i 16 Wicekonsulów. Zagraniczne dyplomatyczne członki nie maią na przyszłość dostawać podarunków pieniężnych, ale tylko ordery.

Na posiedzeniu d. 10 Kwietnia rząd podał Stanom proiekt do ustawy, którego głównem rozrządzeniem iest: ustanowienie w każdem wydziale woyskowym szkoły wzaiemnego uczenia, w którey od każdey woyskowey dywizyi znaydować się maią podczas nauki ieden officer niższy, dwóch feldfeblów, ieden kapral i 2 żołnierzy. Uczyć w tych szkołach maią czytać, pisać, rachunków i konstytucyynego katechizmu, które naypóźniey od 1go Sierpnia zaprowadzone będą.

Mianowanemi już są kommissarze do Ameryki, dla przywrócenia tam ile możności porządku i położenia końca nieszczęsney woynie. Mówią, iż rząd gotuie manifest do wszystkich Europeyskich Dworów, który zawierać ma postępowanie, iakie zachować chce względem osad, a za podstawę do niego służyć maią uchwały nadzwyczaynych Stanów.

Król żyie w Aranjuez niemal iak człowiek prywatny, i w przeiazdkach każe sobie tylko trzem strzelcom towarzyszyć; ale że pułkownik konstytucyynego pułku konnego Almanza odpowiedzialnym iest za bezpieczeństwo J. K. M., przeto wysyła zawsze oddziały do okolic, do których udaie się Monarcha. — Poseł Francuzki znayduie się teraz w Aranjuez.

Uchwalony przez Stany coroczny obchód żałobny w d. 2 Maia (z powodu zrządzoney przez Miurata w r. 1808 rzezi) obchodzony tu znowu był z naywiększą okazałością. Przez całą poprzedzaiącą noc słyszeć się dawały wystrzały z dział, a nazaiutrz odprawiały się po wszystkich kościołach przy licznem zgromadzeniu ludu żałobne nabożeństwa.

Dziś nadeszła tu przez nadzwyczayną sposobność niezawodna wiadomość

że powstańcy w Katalonii i Biskai prawie zupełnie wytępionemi zostali; mała ich tylko liczba uciekła w granice Francuzkie. W całey Hiszpanii panuie teraz spokoyność.

Z Włoch d. 7 Maia.

List z Palermo głosi ustąpienie woysk Austryiackich z Sycylii. Ostatnie, przybyłe tam z powodu odkrytego spisku, maią naprzód na ląd stały odpłynąć. Z wyższych Włoszech przybyło do Neapolu 200 konnicy, dla zmocnienia pułku Cesarza. — Z rabusiów, którzy Xięcia Hessen-Homburg pod Sta Agatą złupili, schwytano iuż 4.

Oyciec S. przez upadnienie powracaiąc w wieczór z konzystorza nie wychodził kilka dni z pokoiów; lecz iest iuż zdrowszy.

W Florencyi pochlebiaią sobie zawsze ieszcze, iż tam zbierze się kongres Monarchów, a w Rzymie, iż były Król Sardyński zieidzie tam na mieszkanie.

Xiężna Paulina Borghese odpłynęła Tybrem z Rzymu do Lukki.

Z Smierny piszą pod d. 15 Kwietnia: Niezliczone kupy Turków spieszą z nad brzegów Azyiatyckich do Scio, którey na przyszłość nazwisko tylko pozostanie. Dziś rano przeciągnęły tędy 4 muły z uszami i głowami do Stambułu, a kapitan przybyłego tu wczoray w wieczór Austryiackiego okrętu powiada, iż gdy onegdayszey nocy około Scio przepływał, całą tę wyspę, która do 30 wsi liczy, widział w ogniu.

Z Baiony d. 8 Maia.

Rozszerzone tu pismo Hiszpańskie: "Manifest przyiacioł Monarchii do narodu Hiszpańskiego, do obcych ludów i ich Panuiących," naymocniey przeciw Stanom i konstytucyi powstaie. Między innemi wyraża: "Stany, które wystawiały sobie, iż uratuią oyczyznę, w naywiększą wtrąciły ią przepaść: wszystkie klęski, które dotknęły Hiszpaniią, są skutkiem nieszczęsney nowey konstytucyi. Niczem iest co niegdy Hiszpaniia przez wiarołomność Napoleona ucierpiała, względem tego, co iey Riego, ten nowy Attila Kadyxu przygotował. Hiszpaniia tak dalece iest poniżoną, iż obrzydli zbrodniarze, których w każdym innym kraiu szubienica byłaby udziałem, tu iako bohatyrowie są wielbionemi. Świętey nawet stolicy Rzymskiey odcięto należytość za dyspensy i inne duchowne łaski! — Człowiek nie iest zrodzony do wolności i niepodległości, i okrutną iest zbrodnią chcieć w niewiadomy lud wmówić, iż istnieć może w wolności i niepodległości; gdyż człowiek rodzi się tylko albo sam w sobie świat składa (w klasztorze) albo żyć w spółeczności sobie podobnych; ale w żadnym z tych dwóch przypadków nie może bydź wolnym i niepodległym. Zgromadzenie ludzi, które samowładną moc wykonywa, nie iest niczem więcey, iak tylko od ciągle niestałey woli mnóstwa zawisłym niewolnikiem.—Kościół nie może ostać się bez sług swoich, a ci z dziesięcin tylko utrzymywać się przystoynie mogą. — Król zaprzysiągł wprawdzie konstytucyią, ale przysięga ta obowięzywać go niepowinna, ponieważ była wymuszoną, i obwiniać go o nią niemożna.„ — Tu zwraca autor tego pisma mowę swoią do Monarchów Europeyskich i wzywa ich, aby

ratowali udręczonego Króla i przywrócili w Hiszpanii mocą oręża dawny porządek rzeczy, i t. d.

Z Minchen d. 12 Maia.

Król: Saski Poseł, Hr. Einsiedel, prosił Monarchę naszego uroczyście o rękę Królewney Elżbiety dla Xcia Saskiego Jana.

Z Freyburga (w Brysgowii) d. 12 Maia.

Wczoray przyniesiono do miasta naszego na sprzedarz kilka koszyków doyrzałych trześni; ziawienie, iakiego o tym czasie naystarsi ludzie nie pamiętaią.

Z Kopenhagi d. 18 Maia.

Z Islandyi przybył tu niedawno po 6 tygodniach podróży okręt, który z Reckevig przywiozł listy pod d. 25 Marca n. b. Wulkan tamteyszy dymi zawsze ieszcze; postrzeżono także poruszenie mas lodu w Skaptefields-Syssel-Jöckel, co pochodzi zapewne z podziemnego ciepła. Zimno iest tam ciągle tak wielkie, że żyiący ludzie ledwie podobne zapamiętać mogą.

Podług doniesień z Rzymu Thorwaldsen ukończył iuż swóy wzór Chrystusa. Ma bydź naypoważnieyszem obrazem naszego Zbawiciela i sprawia powszechne podziwienie. Z 12 Apostołów ukończył także iuż dwóch. Wszystkie te posągi przeznaczone są do iednego z tuteyszych kościołów.

Z Sztokólmu d. 14 Maia.

Akademiia pięknych umieiętności, dzieiów i starożytności za dozwoleniem Króla wysłała d. 2 b. m. do Królewica Następcy tronu deputacyią z prośbą, aby raczył przyiąć stopień honorowego iey członka, na co Królewic zezwolił i akademiią o swych względach zapewnił. — W podróży swoiey za granicę przybył tenże Królewic d. 9 w wieczor do Linköping.

Szambelan Króla Bawarskiego, Baron Böhnen, który od Sierpnia r. z. dwa razy był w Szwecyi, przyiechał tu znowu z Minchen.

Między Landskrona i Helsingborg zabity został przez rybaókw na mialczyznie wieloryb. Ma to bydź podług Lineusza *Balaena Physalus*; ale skrzele iego, łeb i nie wielkość (13 1/2 łokcia) okazuią, że ieszcze iest młody. Zadziwiaiącą iest rzeczą iak to zwierzę morskie zabłąkać się aż na Sund mogło, ieżeli iest prawdą, iak naturaliści piszą, że tylko ślimakami i moluskami żyie.

Z Hagi d. 14 Maia.

W piśmie, które Hr. Hogendorp drugiey izbie Stanów ieneralnych względem przykrego teraz położenia rolników podał, wystawia: iż podniesienie ceny zboża w ostanich 30 latach, było skutkiem bezprzykładnych zmian, przez które wszystkie potrzeby do życia zdrożały; a że te zwolna do dawney wróciły ceny, musiało zatem i zboże. Gdy właściciel gruntowy przez takowy zbieg rzeczy nie może tak wielkich mieć dochodów z swey ziemi, iak w owych czasach, przeto należy wyrachowany z wysokich cen płodów gruntowy podatek w stosunku do teraźnieyszych zniżyć.

Dziś kończy się tu huczny iarmark, i nayważnieyszem z wystawionych na sprzedarz i widok płodów był nadzwyczay tłusty wieprz, który ważyć miał około 11,000 funtów.

DODATEK
DO N^{ro} 44.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 2 CZERWCA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Do Prześwietney i Szanowney Publiczności!

W roku 1820 pod 22 Grudnia w Dodatku Gazety Krakowskiey do Nru 103 wyszłey 24 Miesiąca i roku tegoż, Przełożona Zgromadzenia Siostr Miłosierd ia w Szpitalu S. Łazarza na Wesoły przy Krakowie o mieliła się przełożyć Prześwietney Publiczności potrzebę rzeczonego Szpitala co do braku i niemożności wystarczenia bielizną na Charpie, Kompressy i Bandarże, i zanieść do Niey swą prośbę w imieniu cierpiącey ludzkości o zaopatrzenie starą i w domowem użyciu iuż niezdatną, lecz w Szpitalu bardzo użyteczną bielizną, z którey naymnieyszy kawałek ma swoie użycie.

Po tey moiey odezwie Prześwietna, łaskawa i litościwa nad cierpiącą Ludzkością Publiczności, raczyłaś mnie obdarzyć znacznym zapasem tych potrzeb, za które mam sobie za naysłodszy obowiązek złożyć publiczne podziękowanie i naywyższą wdzięczność, tak imieniem całego Zgromadzenia Siostr Miłosierdzia, jako i wszystkich tych, którzy w różnych cierpieniach i boleściach swoich znaleźli ulgę i wyzdrowienie przez gotowe a potrzebne w ich kuracyi wytchnięte powyżey artykuły; równie składam moie podziękowanie i wdzięczność Szanownym i Wielmożnym Wóytom i ich Zastępcom w Gminach tak Mieyskich iako i Okręgowych, którzy na wezwanie Prześwietnego Wydziału Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Wysokim Senacie Rządzącym W.K.M.K. przez uczucia prawdziwie ludzkości pełne i gorliwość swoię, nieszczędzili swey pracy w zbieraniu w swych Gminach wspomnionych powyżey artykułów, i tych Szpitalowi doręczenia.

Gdy zaś takaż potrzeba i tych samych artykułów i teraz iuż mocno się czuć daie, to iest Charpi *(Skubanki)* Kompressów *(są to rożney wielkości małe kawałki płótna)* Bandarzów *(które się robią na kształt powoynikow w większey lub mnieyszey długości i szerokości stosownie do potrzeby i części ciała, ktoremi ma bydź bandażowana,)* — z powodu że liczba chorych skaliczałych na różne rany iako zawsze tak szczególniey w tym roku wynosi prawie dwie trzecie części wszystkich chorych, i powtóre że w ciągu roku tego było kilka Operacyi Chirurgicznych i ważnych tak w Salach Szpitalnych iako i Klinice, i przy których naywięcey takowych artykułów przy każdem opatrywaniu potrzeba, dla

dostarczenia których ledwo co sprawiona i mało użyta bielizna targać się musi, iako to: *Koszule, Prześcieradła, Wsypy, Poszewki i Powłoki*, a w mieysce tych inna nowa z nacznym nakładem sprawiać. — Przełożona Szpitala wnosi do Ciebie Prześwietna Publiczności zawsze i w każdym razie na głos cierpiącey ludzkości czuła i tkliwa, swą prośbę: byś raczyłą w dobrowolney offiarze składać to tylko z bielizny i to iakiegokolwiek gatunku płótna, co tylko w domowem użyciu już na nic się nie zda, i co częstokroć wyimiata się lub na próchno oddaie, a to w Szpitalu bardzo użytecznym i drogim staie się darem, skoro służy do leczenia ubogich rannych i skaliczałych, chorych nędzarzy.

Offiara takowa w naymnieyszey części z wdzięcznością nietylko przyięta będzie, ale nadto w osobney na to sporządzony Regestr wpisana i dla potomney wiadomości w Szpitalu zachowaną zostanie.

Prześwietna i litościwa Publiczności! Offiara ta iakakolwiek będzie, będzie w oczach Zbawiciela świata JEZUSA CHRYSTUSA wielką, wszak naucza nas w Ewangelii u Łukasza S. w Rozdziale V. pomiędzy innemi: *Błogosławieni Miłosierni, bo oni Miłosierdzia dostąpią.* — Dano w Szpitalu S. Łazarza na Wesoły dnia 31 Maia 1822 r.

Maryanna Soubek,
Przełożona Zgromadzenia Siostr Miłosierdzia.

Z Petersburga d. 4 Maia.

Od granic Tureckich (pisze Gazeta Hamburgska) odebraliśmy następuiące wiadomości:

„Pod Nissą zbiera się wielki obóz, do którego Dywan, lubo członki iego nie są z sobą w zgodzie, od poddania się i śmierci Ali Baszy posela ciągle woyska z Bośnii, Albanii, Macedonii i Skutary. W przypadku woyny zgromadzi się tam całe woysko Tureckie, przeprawi pod Widynem za Dunay i osadzi wyższą część Wołoszczyzny, oparłszy się o granice Austryi. Woysko W. Wezyra postąpi dwiema oddziałami na przód; ieden przez Sofią do Ruszczuka, a drugi przez Szumlę do Braiłowa. — Churszydowi Baszy, temu czasowemu poiubieńcowi, którego położenie i postęp bardzo Grecy utrudzać maią, przeznaczaią także dowodztwo przy wielkiem woysku nad Dunaiem.

„Na granicy Bośnii poróżnili się Turcy z władzami kraiowemi. — Cały Epir powstał i sprzeciwia się uporczywie uwiezieniu skarbów Alego. — Stronnicy Alego, Toksidowie, osadzili Tepeleni, Argirokastro, Primiti, Konica, Berat z warownym zamkiem. Cała Albania, Sulioci, kilka pokoleń górnych nad Pindus, walczą także uporczywie przeciw Turkom i nie chcą uznawać panowania Sułtana.

„Podług wiary godnych doniesień Persyia nie iest wzbronną do zawarcia pokoiu z Portą, byle ostatnia zezwolić zechciał na pewne żądania, o których iednak dotąd słyszeć niechce. Rezydent Angielski w Teheran, P. Whitlok, dokłada wszelkiego starania do zrobienia pokoiu pomiędzy obiema Mocarstwami.„

Od brzegów Menu d. 19 Maia.

Panuiący Xże Sasko Gotayski August umarł d. 17 b. m. o godzinie w pół do trzeciey z północy w Gota w 50 roku życia.

W obu izbach Stanów Badeńskich przyięty został proiekt do ustawy porownywaiący pensyie Xięży katolickich z

protestanckiem'.

W Re'ngau ieszcze d. 8 Maia zaczęło wino kwitnąć.

Pisma publiczne zawieraią list Dessauczyka G. F. Adjutanta Jenerała Normann z Navarino pod d. 14 Marca. Donosi w nim o potyczce z Turecką osadą z Mothone: Zabraliśmy przy tey okazyi nieco jeńców, z którémi dobrze obeszliśmy się i więcey daiącemu sprzedali. Lecz wszystkim Turkom ranionym, ktorzy dostali się w ręce Grekow, pomimo naszego wstawiania się, poucinano głowy i przebiwszy uszy nożem w tryumfie z pobojowiska po odrzucano. Nazaiutrz rano bawiły się z temi głowami po ulicach dzieci, powtykawszy w gębę, nos i uszy kwitnące pomarańczowe gałązki i kwiaty na kiiach nosiły. — Gdybyś mnie teraz widział, niewiem czybyś mnie poznał. Głowę moią okrywa czerwona czapeczka z iedney sztuki sukna zrobiona, u którey znayduie się niebieska iedwabna kitka, iako znak dowodzącego officera. Przy nieogoloney brodzie iak w Marselii, zwiiaiącey się w krązki i zakrywaiącey policzki i okolarach na nosie, wyglądam wcale pocieszn̄ie. Na szyi noszę czarną chustkę po maytkowsku zawiązaną; o kamizelce ani myśleć. Lekka wełniana szara kurtka, szeroki pas przez Tureckie ręce pięknie szyty, w którym znayduie się sztylet Hiszpański, parę Tureckich pistoletów, długi nóż, i 30 ładunków, wraz z moią tabakierką, pokrywaią ciało moie. Pantalony szare, żółte skorzane pończochy i tureckie trzewiki okrywaią uda i nogi. Na plecach wisi dubeltowa fuzyia, a obok mnie stoi wielki Tessaliyski pies pokazuiący zęby. — Dopis (na osobney kartce.) Opuszczaiąc w tey chwili Balkon odebraliśmy rozkaz do drogi do wielkiego woyska do Rum-Jli. (Krewnym posłał razem z tym listem 500 piastrów, które dostał zapewne za zrobioną wycieczkę przy uderzeniu Turków wodą i lądem na Navarino, która przyłożyć się miała do odparcia Turków.)

W wielu okolicach Niemiec nastała teraz moda noszenia przez mężczyzny słomianych kapeluszów, która niepodoba się fabrykantom wełnianych kapeluszów. Niektórzy z nich chcąc tę modę ochydzić, kupili 4 słómiane kapelusze i darowali ie chłopakom gnóy zbieraiącym podwarunkiem, aby ie zawsze nosili. Przez dwa tylko dni dopełnili chłopacy warunku, potem sprzedali słomiane kapelusze, wdziali znowu swoie kapuzy i fabrykanci zostali wyśmianemi.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 2 Czerwca 1822 r. dana będzie wielka wcale nową, tu ieszcze niewidziana Opera w 5 aktach, z włoskiego na ięzyk polski przez W. Bogusławskiego przetłómaczona z muzyką sławnego P. Salieri, pod nazwiskiem: *Axur Król Ormus*.

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, — z mocy Uchwały Senatu Rządzącego z daty 10 Maia r. b. Nr. 1617 odbywać się będzie w Biorach Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi na dniu 24 Czerwca tegoż roku o godzinie 10 przedpołudniem stanowcza licytacyia na sprzedarz realności Łąką S. Sobestyiana zwaney, tudzież przyległych iey domków liczbę popisową 2 7 288 w Gminie VIII. M. K. poczynaiąc od Summy szacunkowey 10,040 Złp. w którym czasie maiący chęć licytowania opatrzani w $\frac{1}{10}$ część Summy szacunkowey na Vadium przybydź zechcą. O warunkach zaś każdego czasu w Biórach Wydziału powziąść mogą wiadomość. — W Krakowie dnia 24 Maia 1822 r.

Senator Prezyduiacy *Hoszowski.*

Konwicki, S. W.

Tak towary, iako i inne roboty na moią potrzebę płacę zaraz gotowizną za dostawieniem; nikt przeto z moich Domowników nie powinien nic na moy rachunek bez zapłaty brać, co niniejszem do publiczney podaię wiadomości. — W Krakowie d. 1 Czerwca 1822 r.

Darest,

N. Króla Pruskiego tayny poselstwa Radca i Rezydent.

Podpisany Komornik Sądowy podaie do publiczney wiadomości, iż dnia 5 Czerwca o godzinie 10tey ranney odbędzie się licytacyia wydzierżawienia dochodów domu, wraz z ogrodem do niego należącym pod L. 220. na Wesoły stoiącego, a to w 3ch letnią dzierżawę. Życzących sobie zalicyt owania na oznaczony czas i mieysce zaopatrzonych w vadium zaprasza. — W Krakowie d. 1 Maia 1822.

Jarzyński, Kom: Sąd.

Wieś o milę 1 od Krakowa w Obwodzie RP. Krakowskiey położona, dobre i obszerne grunta pszeniczne, znaczną osadę, wielki młyn, i porządne zabudowania Dworskie maiąca, iest z wolney ręki do sprzedania. Dalsze informacye powziąść można na Floryiańskiey ulicy w Domu pod Nr. 512 na drugim piętrze.

Folwark Kocina lub Folwark Sępichów do Starostwa Wiślickiego należące są z wolney ręki do wydzierżawienia. O warunkach dzierżawy dowiedzieć się można w Winiarach.

Nr. 239. Trybunał Iwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu.

Wydział pierwszy.

Obecni
JW. Dwernicki, Prezes
W. Kalinka,
— *Bartynowski*, Sędziowie.

Działo się w Krakowie w Domu Władz Sądowych, na Audyencyi publiczney Trybunału Iwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu dnia 24 Maia w Piątek 1822 roku.

Między W. Jgnacym Treytlerem O. K. P. w Dobrach swych Dziedzicznych Rudnie dolnym Woiewództwie Krakowskim mieszkaiącym osobiście w assystencyi W. Adama Krzyżanowskiego P. O. D. Patrona stawaiącym z iedney, a W. Józefem Treytlerem O. W. M. Krakowa na Piasku pod L. 12 w Krakowie mieszkaiącym przez W. Słotwińskiego P. O. D. Patrona stawaiącym z drugiey strony, w sprawie:

O uznanie nieważności i bezskuteczności Protestacyi w Gazetach Krakowskich umieszczoney i powrócenie kosztów z Pozwu dd. 9 Maia 1822 wydanego do Trybunału wytoczoney.

Trybunał wysłuchawszy Sporów stron, zważaiąc: że Kodex teraz obowiązuiący niezna Manifestów ani Protestancyi, tem bardziey, że takowe przez iedną stronę z krzywdą drugiey, bez pośredniego wyroku Sądowego przez Gazety ogłaszane bydź niemogą.

Zważaiąc: że rozpoznanie ważności podobnych Protestancyi i ich prawnego skutku do Sądu należy, z tych przeto powodów

Trybunał stanowi: iż protestacyia względem sprzedaży Dóbr Rudna dolnego w Obwodzie Miechowskim Woiewództwie Krakowskiem leżących przez Pana Józefa de Traubenberg Treytlera w d. 28 Kwietnia 1822 r. zrobiona w Gazetach Krakowskich Nr. 34 umieszczona iest nieważna, i żadnego prawnego skutku mieć niemoże, dozwalaiąc Stronie Powodowey umieszczenia Wyroku ninieyszego w Gazetach Publicznych. (Koszta znoszą się) Co iest postanowiono mocą ninieyszego Wyroku w Iwszey Instancyi z Exekucyią bez kaucyi wydanego. Wpis w ilości Złp. 6 opłacony zatwierdzaiąc. (Podpisano) *Bernard Dwernicki*, Prezes. *Kuliczkowski*, Pisarz. — Zalecamy i rozkazuiemy &c. &c. Za zgodność z Wyrokiem oryginalnym świadczę.

Kuliczkowski, Pisarz.

W Krakowie przy ulicy Grodzkiey Gminie I. w domu pod Nr. 33 dnia 4tego Czerwca r. b. o godzinie 3 popołudniu sprzedarz publiczną w drodze exekucyi odbędzie się za gotową zapłatę w monecie kurrant Piórka złotego na kształt pawiego Bryłantami wysadzanego, — potym Klawicembału machoniowego z bronzem ostatniey mody. Życzący sobie w przód zobaczyć takoweż piórko, każdego czasu w zwyż wspomnionym mieyscu na pierwszym piętrze wystawionem będzie. — W Krakowie d. 14 Maia 1822 r.

Skorczyński, Kom: Sąd: